

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Міжнародні економічні відносини»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	спеціальність 051 Економіка ОПП «Економіка підприємства»
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,5 Загальна кількість годин – 135, із яких: лекцій – 30 год., семінарських занять – 16 год. Форма семестрового контролю – екзамен
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника(ів)	Шкурупій Ольга Всеволодівна, професор кафедри економіки та публічного управління, д.е.н., професор, ауд. 473 (навчальний корпус 4) e-mail olha.shkurupii@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shkurupiy-olga-vsevolodivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Державне регулювання економіки», «Національна економіка»
Компетентності	<p><i>загальна:</i> ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p><i>спеціальні:</i> СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК 16. Уміння розробляти елементи продуктової, цінової, збутової, кредитної, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики суб'єктів господарювання.</p>
Результати навчання	<p>ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави</p> <p>ПРН 26. Набути навички розробки продуктової, цінової, збутової, кредитної, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики підприємства</p>

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту), здатність логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг), володіння іноземною мовою, правова, політична, екологічна грамотність (громадські соціальні навички), медіаграмотність тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування сукупності теоретичних знань і практичних навичок дослідження сучасних міжнародних економічних відносин.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Сутність і форми міжнародних економічних відносин.
- Тема 2. Інтернаціоналізація господарського життя.
- Тема 3. Міжнародна економічна інтеграція.
- Тема 4. Інституційні засади розвитку міжнародних економічних відносин.
- Тема 5. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин.
- Тема 6. Вплив середовища міжнародних економічних відносин на бізнес.
- Тема 7. Багатонаціональні компанії (MNC / MNE) як результат інтернаціоналізації міжнародних економічних відносин і фактор впливу на розвиток світової економіки
- Тема 8. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин.
- Тема 9. Міжнародні економічні відносини у сфері торгівлі послугами.
- Тема 10. Міжнародна інвестиційна діяльність.
- Тема 11. Міжнародне науково-технічне співробітництво.
- Тема 12. Міжнародна міграція робочої сили як форма економічних відносин.
- Тема 13. Валютно-фінансові чинники міжнародних економічних відносин і міжнародні кредитні відносини.
- Тема 14. Міжнародні економічні відносини в епоху процесів глобалізації / реглобалізації.
- Тема 15. Україна в системі сучасних міжнародних економічних відносин.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
- словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;
 - наочні методи: ілюстрування; демонстрування;
 - практичні методи: робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності
- методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.
3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:
- інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, кейс-метод;
 - комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.
4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
- методи усного контролю: опитування, бесіда, доповідь;
 - методи письмового контролю: самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.
 - методи самоконтролю: самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

<p>- щодо термінів виконання та перескладання</p>	<p>Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись термінів – дат і часу аудиторного виконання видів робіт або дистанційного (на платформі LMS Moodle). Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 25% нижче. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf.</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf.</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. О. А. Довгаль. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. – 852 с.
2. Міжнародна економіка : підручник / за ред. В. Г. Герасимчука, С.В. Войтка. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2024. 632 с.
3. Міжнародна економіка : підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка» / В.Г. Герасимчук, С.В. Войтко, Б.С. Серебренников, Т.В.Сакалош; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. 533 с.
4. Світова економіка : підручник / за ред. О. А. Довгаль, С. В. Беренда, А. П. Голіков, В. В. Гончаренко та ін. 2-ге вид., перероб. та доп. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. 532 с.
5. Світове господарство і міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Бестужева С. В., Вовк В. А., Козуб В. О. та ін.; за заг. ред. Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.
6. Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручн. / О.А. Сидоров, Н.О. Фісуненко, Т.В. Альошина; ред. П.А. Фісуненко. Дніпро: Арт-Прес, 2023. 400 с.
7. International Relations: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2020. 176 p.
8. Kushnir N., Zayats O. International Economic Relations: a textbook. Uzhhorod: Hoverla, 2023. 320 p.
9. Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld, Marc J. Melitz. International Economics: Theory and Policy (Global Edition). Pearson, 2023, 824 p.
10. World Economic Situation and Prospects. Department of Economic and Social Affairs United Nations, 2022. 232 p.
11. World Economy and International Business: theories, trends, and challenges/ ed. Alexander Bulatov et al. Cham : Springer, 2023. 830 p.

Допоміжні

1. Андреева О. Україна у міжнародних рейтингах (2020–2023) : монографія. Uzhhorod: ПП «Уждрук», 2024. 190 с.
2. Багатаціональні підприємства та глобальна економіка : монограф. / за ред. О.І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
3. Гуткевич С.О., Корінько М.Д., Сафонов Ю.М. Міжнародна економіка: підруч. 3-е вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
4. Григор'єв Г.С. Міжнародна економіка: практикум/ Г.С.Григор'єв. Київ : НаУКМА., 2024. 145 с.
5. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навч. посіб. за ред. Н. Бутко, С. Шкарлет. К. : Центр навчальної літератури, 2020. 528.
6. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: нові реалії та можливості: матеріали доповідей Міжнародної наук.-практ. конференції (м. Ужгород, 6–7 грудня 2024 р.) / За заг. ред.: М.М. Палінчак, В. П. Приходько, В. В. Химинець та ін. – Львів-Торунь : Liha-Pres, 2024, 264 с.
7. Світова економіка : навч. посібник / ред. В. М. Фомішина. Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 612 с.
8. Carbaugh R. International Economics. South-Western College Publishing; 18th edition, 2022. 576 p.
9. Shnyrkov O. I., Filipenko A. S., Zablotska R. O. та ін. Economic Stability of Countries in the Global Economy : monograph. Kyiv : VOC “Kyiv University”, 2025. 311 с.
10. Williamson J. The World Economy: A Textbook in International Economics. 480 p. URL : <https://www.slideshare.net/fofoasasaZZ/the-world-economy-a-textbook-in-international-economics-pdf-97337768>

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Державна служба статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.gov.ua>.
4. Міністерство економіки, охорони довкілля та сільського господарства України. URL : <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
5. Національний Банк України. URL : <https://bank.gov.ua/>
6. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.ua>
7. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
8. International Monetary Fun. URL : <https://www.imf.org/en/Home>
9. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL : <http://www.fao.org/home/en/>
10. Group of Seventy Seven. URL: <http://www.g77.org>
11. Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors. URL: <http://www.g20.org>

12. KOF Konjunkturforschungsstelle. URL : <https://kof.ethz.ch/>
13. Organisation for Economic Co-operation and Development. URL : <https://www.oecd.org/>
14. Paris Club. URL: <http://www.clubdeparis.org>
15. The Club of Rome. URL: <http://www.clubofrome.org>
16. United Nations Conference on Trade and Development. URL : <https://unctad.org/>
17. United Nations. URL : <https://www.un.org/en/>
18. United Nations Industrial Development Organization. URL : <https://www.unido.org/>
19. World Bank Group. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>
20. World Trade Organization. URL : <https://www.wto.org>

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та публічного управління,
протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	розв'язування задач	доповідь / реферат / презентація	завдання самостійної роботи	
Тема 1. Сутність і форми міжнародних економічних відносин.	2	3	6	2	7
Тема 2. Інтернаціоналізація господарського життя.	–	–		2	2
Тема 3. Міжнародна економічна інтеграція.	–	3		2	5
Тема 4. Інституційні засади розвитку міжнародних економічних відносин.	–	3		2	5
Тема 5. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин.	2	–		2	10
Тема 6. Вплив середовища міжнародних економічних відносин на бізнес.	2	–		2	4
Тема 7. Багатонаціональні компанії (MNC / MNE) як результат інтернаціоналізації міжнародних економічних відносин і фактор впливу на розвиток світової економіки	–	3		2	5
Тема 8. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин.	–	3		2	5
Тема 9. Міжнародні економічні відносини у сфері торгівлі послугами.	2	–		2	4
Тема 10. Міжнародна інвестиційна діяльність.	–	3		2	5
Тема 11. Міжнародне науково-технічне співробітництво.	2	–		2	4
Тема 12. Міжнародна міграція робочої сили як форма економічних відносин.	–	3		2	5
Тема 13. Валютно-фінансові чинники міжнародних економічних відносин і міжнародні кредитні відносини.	2	–		2	4
Тема 14. Міжнародні економічні відносини в епоху процесів глобалізації / реглобалізації.	2	–		2	4
Тема 15. Україна в системі сучасних міжнародних економічних відносин.	–	3		2	11
Екзамен					20
Разом	14	24	12	30	100

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, участі у дискусіях, розв'язування тестів, виконання доповіді/презентації, виконання завдань самостійної роботи.

Шкала та критерії оцінювання опитування (участь у дискусіях)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач вищої освіти демонструє чітке розуміння сутності міжнародних економічних відносин та їх сучасної специфіки. Відповіді логічні, аргументовані, із застосуванням економічної термінології та відповідних прикладів. Продемонстровано вміння аналізувати напрями соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави, а також враховувати баланс інтересів України на міжнародній арені.
1	Здобувач вищої освіти частково розуміє основні положення дисципліни, проте його відповідь має неточності або недостатньо аргументована. Виявляються труднощі у поясненні взаємозв'язків між економічними процесами, особливостей зовнішньоекономічної політики держави та міжнародних економічних відносин. Аналіз зовнішньоекономічних зв'язків поверхневий, відсутні конкретні приклади або практичне застосування теоретичних знань.
0	Здобувач вищої освіти не демонструє розуміння ключових понять за профілем дисципліни, дає неправильні відповіді. Відсутня аргументація та зв'язок із реальними економічними процесами. Відповіді є поверхневими або не відповідають суті поставлених питань.

Шкала та критерії розв'язування задач

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач вищої освіти правильно визначає економічні показники та їх значення, коректно застосовує встановлені методи та формули для розв'язання задач. Усі обчислення виконані без помилок, висновки обґрунтовані, логічно структуровані та підтверджені розрахунками.
2	Здобувач вищої освіти загалом розуміє методіку розв'язання задач, але допускає незначні помилки в обчисленнях або формулюваннях висновків. Виявляє недостатню точність у поясненні причинно-наслідкових зв'язків. Обґрунтування результатів є частково логічним, але потребує уточнення або доповнення.
1	Здобувач вищої освіти намагається застосовувати методи розрахунків, але припускається значних помилок у виборі формул або обчисленнях. Висновки неповні або недостатньо обґрунтовані. Відсутній аналіз отриманих результатів у контексті обґрунтування міжнародних економічних відносин та їх зв'язку з реалізацією національних інтересів.
0	Здобувач вищої освіти не виконав задачу або виконав її неправильно; не продемонстрував розуміння економічних процесів та необхідних розрахункових методів. Відсутня логіка у вирішенні задачі, відповіді не відповідають поставленим завданням

Шкала та критерії підготовки доповіді / реферату / презентації*

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6	Зміст: глибоке розкриття теми з повним розумінням основних ідей, матеріал точний, актуальний і відповідає темі, присутній глибокий аналіз і критичне мислення. Структура: чітко структурований матеріал з логічно побудованими вступом, основною частиною та висновками, логічна послідовність та узгодженість всіх частин. Оформлення та візуалізація: якісно підібрані візуальні матеріали, що підкріплюють основні тези, відмінне оформлення тексту, без граматичних помилок. Виступ: чітка, впевнена та виразна подача матеріалу, активна взаємодія з аудиторією, залучення до обговорення, відмінна підготовка, спонтанна відповідь на питання.
3-4	Зміст: основні ідеї розкриті, але не повністю чи поверхнево, матеріал відповідає темі, проте присутні деякі неточності або недопрацювання, присутні елементи аналізу, але без достатньої глибини. Структура: загалом зрозуміла структура: вступ, основна частина та висновки, але з незначними недоліками, деякі елементи логіки викладу не послідовні.

	Оформлення та візуалізація: використані візуальні матеріали, але вони частково не відповідають змісту, текст оформлений на достатньому рівні, хоча наявні незначні помилки. Виступ: подача помірно чітка, але без виразності, взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
1-2	Зміст: основна ідея слабка або зовсім відсутня, матеріал не відповідає темі або містить великі неточності, немає аналізу чи глибокого розуміння теми. Структура: відсутня чітка структура, слабка організація матеріалу: вступ, основна частина та висновки не виділені, логіка викладу незрозуміла або хаотична. Оформлення та візуалізація: використано мінімум візуальних матеріалів, які не підкріплюють зміст, текстова частина неформатована, має помилки. Виступ: монотонна подача або незрозуміле висловлювання, відсутня взаємодія з аудиторією, низький рівень підготовки, часті паузи, читання з листа.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 2 доповіді / рефератів / презентацій

Шкала та критерії виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувачем вищої освіти повністю розкрито зміст завдання, правильно використано економічну термінологію та продемонстровано розуміння основних понять. У глосарії чітко сформульовані визначення ключових термінів із посиланням на наукові джерела. Есе має чітку структуру, містить аргументовані висновки, аналіз сучасних економічних тенденцій, а також посилання на відповідні джерела інформації. Виконана робота демонструє здатність аналізувати сучасні міжнародні економічні відносини.
1	Здобувач вищої освіти загалом розкрив тему, але визначення в глосарії можуть бути неповними або недостатньо чіткими. У есе присутні основні структурні елементи, однак аналіз світових економічних процесів поверхневий, висновки недостатньо обґрунтовані або не містять чіткої аргументації. Виявлено незначні помилки у використанні термінології.
0	Здобувач вищої освіти не виконав завдання або його робота містить значні недоліки, такі як відсутність ключових понять, неправильне трактування економічних термінів, відсутність логіки у викладенні матеріалу. Глосарій або есе не містять глибокого аналізу чи аргументованих висновків, а структура роботи є незрозумілою або незавершеною.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Екзамен складається з двох теоретичних питань та десяти тестових завдань. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне (2 питання)	1-3 бали	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	4-5 балів	Відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Здобувач показує відмінні знання з визначених результатів навчання по дисципліні
Тестове завдання (10 тестових завдань)	1 бал	Здобувач вищої освіти надає правильну відповідь
	0 балів	Здобувач вищої освіти надає неправильну відповідь
Всього (максимальна кількість балів)	20 балів	